

Concept Sectoractiviteitenplan Glastuinbouw 2026

Totaal gebudgetteerd: 820 uur (102 dagen)
Sector specialist Stigas: Albert van der Burg

Inleiding

Sociale partners geven met de visies op arbeid onder andere betekenis en inkleuring aan de ambities op arbeidsomstandigheden. Sociale partners delen dat goed en betekenisvol werk centraal staat. Hierbij willen zij ondernemers stimuleren om medewerkers in vaste dienst te nemen. Tegelijkertijd realiseren zij dat in de sector een groot aantal uitzendkrachten werkzaam is.

De Onderzoeksraad voor de veiligheid heeft onderzoek naar de werkgerelateerde veiligheid van arbeidsmigranten gedaan en september 2025 het rapport Veiligheid arbeidsmigranten uitgebracht. Met dit Sectoractiviteitenplan geven wij invulling aan de derde aanbeveling: verbetering bescherming van de arbeidsmigrant.

Aan LTO Nederland, Transport en Logistiek Nederland, Bouwend Nederland, Centrale Organisatie voor de Vleessector, Centraal Bureau Levensmiddelenhandel, Vereniging van de Nederlandse Pluimveeverwerkende Industrie, Koninklijke Metaalunie, Algemene Bond van Uitzendondernemingen en Nederlandse Bond van Bemiddelings- en Uitzendondernemingen:

Bevorder dat werkgevers hun zorgplicht voor een veilige werkomgeving waarmaken. Maak daartoe samen met werknemersorganisaties afspraken over hoe de veiligheid op de werkplek voor arbeidsmigranten wordt geborgd en leg in Arbocatalogi en RI&E's vast hoe in het arbobeleid van werkgevers rekening moet worden gehouden met de risico verhogende factoren van arbeidsmigranten.

Sociale partners zetten in dit Sectoractiviteitenplan de volgende onderwerpen/aandachtspunten centraal:

In ieder nieuw of geactualiseerd hoofdstuk van de Arbocatalogus en in de RI&E zoeken wij naar invulling van de zorgplicht en naar het mitigeren van de risicoverhogende factoren voor arbeidsmigranten.

Robotisering en automatisering hebben gevolgen voor het werk en de werkomstandigheden.

(Verder) samenwerken met Doorzaam een te onderzoeken richting.

	Activiteit	Stand van zaken per xx-xxxx	Aantal uren	Bestede uren	Rest (uren)
Actualisatie, onderhoud en organisatie			100		
1.	Actualisatie Arbocatalogus onderwerpen Verantwoordelijk: Albert van der Burg Afgerond per: 31-12-2026 Eindproduct: 2 x geactualiseerde stukken	- Werken op hoogte in de kas - Werken op hoogte op het kasdek			
2.	Onderhoud branche-RIE Verantwoordelijk: Albert van der Burg Afgerond per: 31-08-2026 Eindproduct: voorstellen voor Arbowerkgroep	- Afstemming sociale partners branche-RIE - invulling RIE specifiek (houtig) zachtfruit			
3.	Vergaderingen Arbowerkgroep (incl. voorbereiding en nazorg)	Data vergaderingen 2026 - 19 januari 2026 - 18 juni 2026 - 15 oktober 2026			
Ontwikkeling nieuwe onderwerpen			70		
4.	Nieuwe onderwerpen Arbocatalogus Verantwoordelijk: Albert van der Burg Afgerond per: 31-12-2026 Eindproduct: 1 thema opgenomen	- Gevaarlijke stoffen			
Communicatie en voorlichting			200		
5.	Communicatie werkgevers –en werknemersorganisaties, vraagbaakfunctie	- Communicatie relevante thema's ten behoeve van werkgevers- en werknemersorganisaties - Vraagbaak werkgevers/werknemers			

Activiteit	Stand van zaken per xx-xxxx	Aantal uren	Bestede uren	Rest (uren)
Projecten		450		
6. Veiligheid internationale medewerkers	Naar aanleiding van rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) moeten verbeterpunten worden opgepakt. Een Plan van Aanpak is binnen de Arbowerkgroep opgesteld waarnaar wordt verwezen in bijlage 1.			
7. Gevaarlijke stoffen (vloeibare meststoffen en reinigings- en ontsmettingsmiddelen)	Het gebruik van gevaarlijke stoffen kan bij onjuiste toepassing leiden tot gezondheids- en veiligheidsrisico's. De risico's van het werken met gevaarlijke stoffen wordt onderschat. In onverdunde vorm kunnen deze stoffen ernstig letsel veroorzaken, zoals chemische brandwonden, oogletsel en onherstelbare schade aan de luchtwegen. En wanneer twee verschillende stoffen bij elkaar worden gebruikt, kunnen zeer giftige gassen vrijkomen met als gevolg een gezondheidsrisico of bij vermenging spontane ontploffingen. Bondige informatie voor werkgevers moet leiden tot hogere risicoperceptie ten aanzien van het werken met gevaarlijke stoffen.			
8. Gewasbeschermingsmiddelen	Gewasbescherming is een belangrijk onderdeel binnen alle teelten. Dit maakt dat veilige omgang met gewasbeschermingsmiddelen jaarlijkse aandacht behoeft. - blijvende aandacht veilige omgang gewasbeschermingsmiddelen - jaarlijkse Stigas input op evenement Glastuinbouw Nederland - nader in te vullen op basis van actualiteit			
9. Robotisering en automatisering (doorloop vanuit 2025)	De inzet van autonome robots brengt verlichting van de werkzaamheden met zich mee, maar brengt ook nieuwe risico's met zich mee. Dit is vooral relevant wanneer robotisering structureel wordt toegepast. Daarbij moeten ook nieuwe veiligheidsrisico's in beeld worden gebracht.			
Knelpunten/bespreekpunten				
Activiteit nr. Knelpunt / aandachtspunt: (eventueel te bespreken knelpunt/aandachtspunt in de Arbowerkgroep)				

Uitwerking projecten

Project 6		Veiligheid internationale medewerkers	
Aanleiding + korte omschrijving project (cijfers, onderzoek, historie)	Naar aanleiding van rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) worden verbeterpunten in kaart gebracht en verder uitgewerkt. Deze zijn uitgewerkt in bijlage 1.		
Uren begroot	150		
Projectverantwoordelijke	Albert van der Burg		
Uitvoerende collega's	Albert van der Burg		
Looptijd	01-01-2026 tot 31-12-2026		

Project 7		Gevaarlijke stoffen	
Aanleiding + korte omschrijving project (cijfers, onderzoek, historie)	Het gebruik van gevaarlijke stoffen kan bij onjuiste toepassing leiden tot gezondheids- en veiligheidsrisico's. De risico's van het werken met gevaarlijke stoffen wordt onderschat. In onverdunde vorm kunnen deze stoffen ernstig letsel veroorzaken, zoals chemische brandwonden, oogletsel en onherstelbare schade aan de luchtwegen. En wanneer twee verschillende stoffen bij elkaar worden gebruikt, kunnen zeer giftige gassen vrijkomen met als gevolg een gezondheidsrisico of bij vermenging spontane ontploffingen. Bondige informatie voor werkgevers wordt ontwikkeld over veilige omgang gevaarlijke stoffen.		
Uren begroot	150		
Projectverantwoordelijke	Albert van der Burg		
Uitvoerende collega's	Albert van der Burg / Marieke Esmeijer arbeidshygiënist		
Looptijd	01-01-2026 tot 31-12-2026		
Eindproduct en doelstelling	Bondige informatie voor werkgevers moet leiden tot hogere risicoperceptie ten aanzien van het werken met gevaarlijke stoffen. Door blootstellingsrisico's in kaart te brengen kunnen met de resultaten adviezen worden ontwikkeld voor werkgevers/werknemers. Eindproduct wordt breed gecommuniceerd binnen werkgevers- en werknemersorganisaties.		
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> - Inventariseren werkzaamheden binnen de teelten - Actualiseren aanwezige stoffen Stoffenmanager - Beoordelen / conclusie resultaten beoordelingen - Ontwikkelen adviezen - Voorleggen Arbowerkgroep - Uitkomsten voorleggen aan communicatiespecialisten - Vaststellen adviezen. - Communicatie adviezen richting werkgevers/werknemers 		

Project 8		Gewasbeschermingsmiddelen	
Aanleiding + korte omschrijving project (cijfers, onderzoek, historie)	<ul style="list-style-type: none"> - Ondersteuning sociale partners bij ontwikkelen programma, kinderen 13, 14 en 15 jaar. - Op basis van de uitkomsten vanuit het project Bescherm Bewust worden deze vertaald naar handvatten voor veilige omgang. Reeds bestaande activiteiten worden in kaart gebracht en verankerend in af te stemmen beleid over gewasbeschermingsmiddelen glastuinbouw. - Bijhouden van ontwikkelingen waarbij overheidsbeleid, besluiten Ctgb leidend zijn waarbij extra aandacht is voor het mengen van gewasbeschermingsmiddelen met hulpstoffen 		
Uren begroot	100		
Projectverantwoordelijke	Albert van der Burg		
Uitvoerende collega's	Albert van der Burg / Marieke Esmeijer arbeidshygiënist		

Looptijd	01-01- 2026 tot 31-12-2026
Eindproduct en doelstelling	Ondersteuning sociale partners bij ontwikkelen programma kinderen 13, 14 en 15 jaar. Verdere informatievoorziening voor de sector over veilige omgang gewasbeschermingsmiddelen.
Activiteiten	Gewasbescherming is een belangrijk onderdeel binnen alle teelten. Dit maakt dat veilige omgang met gewasbeschermingsmiddelen jaarlijkse aandacht behoeft. Een onderdeel hiervan bestaat uit het bijhouden van ontwikkelingen op het gebied van (biologische) gewasbescherming: overheidsbeleid, besluiten Ctgb) en andere stakeholders. Ondersteuning sociale partners bij ontwikkelen programma kinderen 13, 14 en 15 jaar.

Project 9 Robotisering en automatisering (doorloop vanuit 2025)	
Aanleiding + korte omschrijving project (cijfers, onderzoek, historie)	De inzet van autonome robots brengt verlichting van de werkzaamheden met zich mee, maar brengt ook nieuwe risico's met zich mee. Dit is vooral relevant wanneer robotisering structureel wordt toegepast. Daarbij moeten ook nieuwe veiligheidsrisico's in beeld worden gebracht. Stigas heeft deze risico's in kaart en richt zich hier actief op veilig gebruik.
Uren begroot	50
Projectverantwoordelijke	Albert van der Burg
Uitvoerende collega's	Albert van der Burg
Looptijd	01-01- 2026 tot 01-08-2026
Eindproduct en doelstelling	RIE De risico-inventarisatie en evaluatie moet een actueel beeld geven van de laatste stand der techniek. Om die reden wordt in de RIE een thema robotisering opgenomen. Arbocatalogus In een thema robotisering in de Glastuinbouw van de Arbocatalogus wordt invulling gegeven aan veilig werken met robots. Op basis van wet- en regelgeving worden hierin meegenomen: <ul style="list-style-type: none"> • De risico's • De maatregelen met toelichting op de maatregelen • Voorlichting en instructie • Checklist
Activiteiten	Proces voor RIE : <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen Conceptvragen Robotisering in de Glastuinbouw • Bespreken in Arbowerkgroep • Na akkoord opnemen in RIE. Proces voor Arbocatalogus <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen Concept Robotisering in de Glastuinbouw • Bespreken in Arbowerkgroep • Na goedkeuring toetsing door de NLA Leaflet Ontwikkelen leaflet om bekendheid hoofdstuk arbocatalogus te vergroten doelgroep ondernemers <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen Concept Leaflet Robotisering • Bespreken in Arbowerkgroep • Na akkoord Arbowerkgroep definitief maken voor communicatie • Communicatie afstemmen binnen Arbowerkgroep

Bijlage 1

Project 6

Plan van Aanpak Arbowerkgroep Glastuinbouw naar aanleiding van OVV rapport

Zorgplicht in de Glastuinbouw!

OVV: “Arbeidsmigranten zijn 1,4 – 5 keer zo vaak als gemiddeld betrokken bij een arbeidsongeval, arbeidsmigranten krijgen op het werk relatief vaak een ongeval”

Inleiding

De Onderzoeksraad voor de veiligheid (OVV) heeft in september 2025 het rapport Veiligheid arbeidsmigranten uitgebracht en onderzoek gedaan naar de werkgerelateerde veiligheid van arbeidsmigranten.

Sociale partners geven met de visies op arbeid de urgentie aan van het nemen van maatregelen om te komen tot een verbetering van bescherming van arbeidsmigranten. Sociale partners delen dat goed en betekenisvol werk centraal staat. Om hier invulling aan te geven zal in 2026 binnen de Stigas Arbowerkgroep Glastuinbouw een project worden uitgevoerd dat is gericht op het realiseren van een veilige werkomgeving ook voor arbeidsmigranten.

In dit project zal invulling worden gegeven aan de aanbeveling van het OVV: verbetering bescherming van de arbeidsmigrant: Bevorder dat werkgevers hun zorgplicht voor een veilige werkomgeving waarmaken. Maak daartoe samen met werknemersorganisaties afspraken over hoe de veiligheid op de werkplek voor arbeidsmigranten wordt geborgd en leg in Arbocatalogi en RI&E's vast hoe in het arbobeleid van werkgevers rekening moet worden gehouden met de risico verhogende factoren van arbeidsmigranten.

Uit de praktijk van Stigas komt naar voren dat veilig en gezond werken binnen bedrijven niet altijd vanzelfsprekend is voor werkgevers, leidinggevenden en medewerkers. Het ontbreekt aan risicoperceptie. Een groot deel van de werkgevers, leidinggevenden en medewerkers is niet op de hoogte van de basisregels over veilig en gezond werken binnen hun eigen arbeidsomstandigheden en men heeft geen beeld van de gevolgen en eventuele aansprakelijkheid.

Wettelijk kader

De Arbowet Artikel 3 schrijft voor dat werkgevers verantwoordelijk zijn voor de arbeidsomstandigheden van alle werknemers. Dit gaat niet alleen over de werknemers in eigen dienst, maar ook over de uitzendkrachten die er werkzaam zijn. De werkgever moet zorgen voor de veiligheid en gezondheid van alle werknemers.

De werkgever heeft dus een zorgplicht om hier invulling aan te geven. Genoemde zorgplicht komt veelvuldig naar voren in jurisprudentie naar aanleiding van ernstige arbeidsongevallen.

De Arbowet Artikel 8 schrijft ook voor dat de werkgever ervoor zorgt dat alle werknemers doeltreffend worden ingelicht over de risico's en ook over de maatregelen om deze risico's te voorkomen of te beperken.

Met doeltreffend wordt bedoeld op het nemen van maatregelen om te voorkomen dat de werknemers en ter beschikking gestelde werknemers schade kunnen worden toegebracht aan hun gezondheid.

Projectdoel

Invulling geven aan de zorgplicht vraagt om invulling van structurele aandacht voor veilig, gezond en duurzaam werken. In samenwerking met sociale partners heeft Stigas veel instrumenten (o.a. RIE) en informatie (infokaarten) ontwikkeld over veilig, gezond en duurzaam werken. Speciale aandacht is gegaan naar internationale medewerkers waarvoor o.a. het E-book is ontwikkeld. Projectdoelstelling is invulling geven aan de toegankelijkheid van de aanwezige informatie voor internationale medewerkers.

Samen met Doorzaam zal gekeken worden hoe werkgevers beter invulling kunnen geven aan hun zorgplicht en een veilige werkomgeving kunnen organiseren.

Projectstappen

- Oriënterend spreken met Doorzaam over samen optrekken bij dit project.
- Inventariseren aanwezig materiaal binnen Stigas en bij stakeholders.
- Resultaten inventarisatie voorleggen aan Arbowerkgroep, inclusief terugkoppeling gesprek Doorzaam en advies ten aanzien van vervolgstappen.
- Op basis van bespreking van de Arbowerkgroep uitwerken benodigde activiteiten.
- Resultaten voorleggen aan de Arbowerkgroep.
- Op basis van bespreking van de Arbowerkgroep uitwerken resultaten voor definitieve afstemming.

- Definitieve uitwerking voorleggen aan communicatiespecialisten.
- Communicatie richting werkgevers/werknemers

Reacties sociale partners op rapport OVV

Reactie op het rapport vanuit FNV

Werkgevers schieten tekort in hun verantwoordelijkheid: "Arbeidsmigranten zijn gelijkwaardig aan hun Nederlandse collega's maar worden niet zo behandeld. Ze verdienen een gelijkwaardige bescherming van hun veiligheid en gezondheid." De FNV roept op om de aanbevelingen van de raad direct op te volgen, met meer vaste contracten, betere toegang tot arbozorg en sociale zekerheid, en stevigere handhaving door de Arbeidsinspectie.

Reactie op het rapport vanuit CNV

Werkgevers kunnen veel meer doen voor een veilige en gezonde werkplek voor arbeidsmigranten. Dat begint al met goed inwerken en zorgen voor veilige werkprocessen. Maar óók door arbeidsmigranten meer zekerheid te bieden in de vorm van een rechtstreeks vast contract.

Reactie op het rapport vanuit Glastuinbouw Nederland

Veilig en gezond werk, ook voor arbeidsmigranten, is helaas nog niet vanzelfsprekend", zegt voorzitter Adri Bom-Lemstra van Glastuinbouw Nederland. "Ondernemers moeten daarom continue aandacht geven aan de veiligheid op de werkvloer. Ze dienen zich ervan bewust te zijn dat hun internationale medewerkers kwetsbaarder zijn dan hun Nederlandse collega's vanwege bijvoorbeeld een taalbarrière en culturele verschillen." Arbeidsmigranten spelen volgens Bom-Lemstra een essentiële rol in de teelt van groenten, fruit, bloem en planten. Hoewel de glastuinbouw stappen zet richting volautomatisch telen, blijft hun inzet op dit moment nog onmisbaar. "Daarom vinden wij dat iedere werknemer met zorg en respect moet worden behandeld. Dus niet alleen eerlijk loon, goede arbeidsomstandigheden en kwalitatief goede en gecertificeerde huisvesting, maar ook een veilige, gezonde en leerrijke werkomgeving."

Ze wijst in dat verband op de praktische hulpmiddelen die arbodienst Stigas aan glastuinders aanreikt in de arbocatalogus. "Daarin staan de meest voorkomende knelpunten en aandachtsgebieden mét oplossingen en adviezen." Daarnaast is er, speciaal voor glastuinders, een e-book met acht stappen die ondernemers kunnen zetten om tot veilig en gezond werken met internationale (flex)medewerkers te komen. Ook helpt de Risico-inventarisatie en -evaluatie (RIE) ondernemers om de bedrijfsrisico's in kaart te brengen op het gebied van gezond en veilig werken en deze te verkleinen. "Verder hebben we in verschillende talen infokaarten beschikbaar met tips om diverse arbeidsrisico's te vermijden. Voorbeeld is een infokaart in het Pools met duidelijke veiligheidsinstructies voor het rijden op een heftruck."